

УДК 001.101:378.016

**«УПРАВЛІННЯ
ЗНАННЯМИ»
ЯК МЕТОДОЛОГІЧНИЙ
ОРІЄНТИР ПОШУКУ
КОНЦЕПТУ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«ІНФОРМАЦІЙНА,
БІБЛІОТЕЧНА
ТА АРХІВНА СПРАВА»**

Оксана Матвієнко,
професор кафедри документознавства та
інформаційно-аналітичної діяльності
Київського національного університету
культури і мистецтва, д-р пед. наук,
канд. техн. наук, професор (Київ, Україна)
e-mail: oxtmix2017@gmail.com
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5772-848X>

Михайло Цивін,
професор кафедри архітектурного проектування
Інституту реклами,
канд. техн. наук, доцент (Київ, Україна)
e-mail: tsyvin2012@gmail.com
ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-0312-5805>

Мета роботи. Дослідження пов'язане із пошуком концепту, який би дав змогу описати системну єдність усіх галузєво-предметних складових спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Методи, застосовані в обґрунтуванні змісту концепту «управління знаннями», що дає змогу агрегування, пошуку спільного у спеціалізаціях, які у новоствореній спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» поки що не мають «метатеорії» професійної підготовки.

Наукова новизна дослідження полягає у виявленні можливості застосування поняття «управління знаннями» як методологічного орієнтира для побудови концепції спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Висновки. Управління знаннями є структурною складовою інформаційного менеджменту і разом із такими складовими, як управління контентом (*content management*), управління записами (*records management*) та управління документами (*document management*), відповідає семантичному полю діяльності фахівця в галузі інформаційної діяльності.

Професійні завдання діяльності інформаційного фахівця охоплюють широке коло питань, пов'язаних з інтегральним підходом до створення, накопичення та управління знаннями – як зафіксованими у документах, так і тими, що потребують пошуку, виявлення і формалізації.

Ключові слова: управління знаннями, інформаційний менеджмент, управління документами, управління контентом, інформаційна, бібліотечна та архівна справа.

ВСТУП

Посилення інформаційної компоненти соціального розвитку виводить на провідні позиції роль професійних ресурсів інформаційної діяльності та інформаційну освіту як чинники розвитку соціуму в умовах інформатизації.

Інформаційна освіта, представлена сьогодні в Україні спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», із початку затвердження її у переліку галузей знань і спеціальностей характеризується низкою суперечностей, наявних як у назві спеціальності, так і в концепції підготовки та моделі майбутнього фахівця. Множинність смислів, які виявляються у розумінні новоствореного педагогічного об'єкта, потребує інтерпретації сутності спеціальності, надання їй сенсу як освітньо-педагогічному конструкту в аксіологічному, змістовому та функціональному аспектах існування.

Необхідність прогностичного дослідження розвитку спеціальності актуалізує пошук концепту, який представив би її інтегроване розуміння. Зважаючи на

те, що інформаційна освіта спрямована на підготовку професіоналів, здатних до комплексної діяльності із формування та використання інформаційних ресурсів, створення інформаційної продукції та надання інформаційних послуг, інформаційного супроводу і комунікативної діяльності в усіх сферах соціальної практики, таким концептом може бути «управління знаннями». Хоча термін дослідники справедливо визнають невдалим, попереднє ознайомлення з його численними дефініціями дає змогу висунути гіпотезу, що у розуміння «управління знаннями» вкладають завдання діяльності професійного інформаційного фахівця. Можна також припустити, що на аксіологічному рівні цей концепт здатен виконати функцію агрегування, пошуку спільного у спеціалізаціях, які у новоствореній спеціальності поки що не мають «метатеорії» професійної підготовки. Бачиться, що «управління знаннями» може бути методологічним орієнтиром для побудови концепції спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДҐРУНТЯ

Термін «управління знаннями» сьогодні описує науковий напрям, який характеризується зростанням потоку публікацій, увагою фахівців різних галузей знань до нової концепції управління, розвитком підходів до розуміння базової термінології.

Питанням управління знаннями присвячено праці багатьох вітчизняних науковців, які у широкому спектрі аспектів досліджували цю проблематику, зокрема це стосується дослідження базису теорії управління знаннями та термінологічних розвідок у її предметному полі (Глибовець, Сидоренко, 2012; Крымская, 2004; Расков, 2007; Шестакова, 2013), формування стратегій управління знаннями на підприємстві (Скрипниченко, 2014; Бочуля, 2013; Бутенко, 2015; Вовк, 2013; Коба, 2010; Пікалов, 2015).

Тематика управління знаннями широко представлена у працях зарубіжних і вітчизняних бібліотекознавців (Гордукалова, 2006, Дрешер, Сербін, 2011, Стрішенець, 2009, Шибаева, 2009, Лобузін, 2012, та ін.).

Однією з характеристик «визнання» концепції управління знаннями є впровадження апробованих положень цього наукового напрямку до навчального процесу у закладах вищої освіти, що втілюється у наявності відповідних навчальних дисциплін або розділів у навчальних програмах (Колпаков, 2014, Робоча програма навчальної дисципліни «Управління знаннями на підприємстві», 2014).

Разом із тим слід зазначити, що сучасні ідеї та концепції створення інтелектуального капіталу підприємств, на що, власне, і спрямоване управління знаннями, поки що не реалізовані в організації системної підготовки кадрів за відповідною спеціальністю або спеціалізацією.

У цій статті маємо на меті експлікувати поняття «управління знаннями» для побудови початкової концептуальної структури спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», що надалі дасть змогу описати системну єдність усіх її галузево-предметних складових.

МЕТОДИ І МАТЕРІАЛИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Виходячи з мети дослідження, було використано такі методи якісного аналізу:

– термінологічний аналіз, що дав змогу добрати іншомовні синоніми, необхідні для пошуку профільних документів, розглянути зміст поняття «управління знаннями» через терміни, які його конкретизують;

- категоріальний аналіз для визначення кола категорій у предметному полі об'єкта дослідження;
- змістовий аналіз предметного поля об'єкта – семантичний, логічний та лінгвістичний аналіз масиву документів.

Застосування названих методів та інтеграція їх з окремими прийомами та іншими методами дали змогу здійснити інформаційну діагностику поняття «управління знаннями» як методологічного орієнтира для побудови концепції спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Матеріали для дослідження одержано завдяки здійсненню тематичного пошуку в електронних бібліотеках, сайтах навчальних закладів та організацій. Повнота пошуку і пертинентність одержаних матеріалів зумовлені метою і завданнями дослідження.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Відлік появи «управління знаннями» (англ. *knowledge management*) як нового напрямку в менеджменті починають із 1960-х рр. Діяльність з управління знаннями передбачала створення методик для оптимального використання інтелектуального потенціалу працівників компаній.

Не маючи загальноприйнятого визначення, поняття «управління знаннями» є значною мірою універсальним й охоплює широке коло питань, пов'язаних зі стратегіями, які трансформують усі інтелектуальні активи організації у більш високу продуктивність та ефективність її діяльності.

Термін «управління знаннями» визнається невдалим як вітчизняними, так і зарубіжними фахівцями. Зокрема Л. Прусак, дослідник і консультант, засновник та виконавчий директор Інституту управління знаннями, вважає, що управляти знаннями неможливо, можна управляти лише середовищем, у якому створюються та використовуються знання (цит. за: Черняк, 2000).

Складнощі термінотворення зумовлені також багатозначністю поняття «знання» і його дискусійністю ще з часів Платона.

Звертаючись до локалізованих визначень «знання» в контексті його використання у наукових публікаціях управлінської проблематики (Мильнер, 2003; Расков, 2007 та ін.), бачимо, що знання за видами умовно поділяють на:

- формалізовані (явні) знання (*explicit knowledge*) – знання, які можуть бути виражені у словах, цифрах, символах і зберігаються у книгах, комп'ютерах; можуть бути сформульовані і передані між різними особами та організаціями;
- потенційно явні знання (*implicit knowledge*) – знання, які можуть бути перетворені на явні та зафіксовані у матеріальній формі;
- неформалізовані (неявні) знання (*tacit knowledge*) – той вид знань, які складно передати іншій людині шляхом написання або вербалізації, це навички, ідеї та досвід, які мають люди. Ці знання не систематизовані, не представлені як тексти і характеризуються складністю вираження. Ефективне передання неявного знання потребує широких особистих контактів та регулярної взаємодії.

Одним із найчастіше цитованих є визначення управління знаннями, запропоноване у 1998 р. Gartner Group (Mar, 2013), провідною світовою дослідницькою і консалтинговою компанією у сфері інформаційних технологій: управління знаннями – це дисципліна, яка передбачає комплексний підхід до пошуку, збирання, оцінки, добування і обміну всіма інформаційними активами підприємства.

До складу таких активів належать бази даних, документи, політики (англ. *policies*¹), процедури, а також не фіксовані раніше знання і досвід окремих працівників.

Це визначення представляє управління знаннями концепцією, яка дає змогу осмислити управління узагальнено з точки зору інформаційної діяльності, виходячи за рамки сфери бізнесу, де ця концепція виникла і була сформульована.

Поміж значної кількості визначень поняття «управління знаннями», наведено запропоноване Г. Гордукаловою (2006), яка, здійснюючи інформаційну діагностику нового наукового напрямку, сформулювала його таким чином: управління знаннями розглядатимемо як надзвичайно складну інформаційну технологію, спрямовану на формування інтелектуального капіталу підприємств, яка реалізується через процеси інтеграції зовнішніх та внутрішніх інформаційних ресурсів – пошук, аналіз, перетворення, вибіркоче передання знань про об'єкт фахівцям для розв'язання їхніх професійних завдань й одержання нового вивідного знання.

Це визначення управління знаннями загалом мало відрізняється від визначення інформаційного менеджменту, оскільки не акцентує на існуванні неявних (неформалізованих) знань, необхідності їх видобування, формалізації, поширення і використання як складової інтелектуального капіталу підприємства. Принцип, на основі якого можна розмежувати інформаційний менеджмент та управління знаннями, запропоновано в аналізі фірми Gartner Group. Зокрема, там зазначено, що в управлінні знаннями взаємодія людей є фокусом збирання, поширення і багаторазового використання інформації, а в управлінні інформацією технологія є фокусом збирання, поширення і багаторазового використання інформації (Технологии управления знаниями, б. г.).

Контрверсійність розуміння співвідношення понять «інформаційний менеджмент» та «управління знаннями» зустрічається у роботах багатьох авторів. Окрім розуміння «управління знаннями» як самостійного напрямку, існує підхід, який визначає управління знаннями як *складову інформаційного менеджменту*. Так, Р. Гіляревський висловив думку, що управління знаннями – метафора, англійський «лейбл» для позначення нового напрямку в інформаційному менеджменті (Гіляревський, 2009, с. 67).

Схоже розуміння «управління знаннями» – як складової інформаційного менеджменту – склалось також в інших зарубіжних дослідників.

До структури інформаційного менеджменту включають управління знаннями (*knowledge management*), управління контентом (*content management* або *enterprise content management* – управління корпоративними записами), управління записами (*records management*) та управління документами (*document management*), які перетинаються у різних аспектах предметно-функціональних завдань (Corrao, 2014).

Беручи до уваги певні невідповідності у вітчизняній терміносистемі документальної діяльності², зауважимо, що на базовому рівні складові, які утворюють

1 *Policies* – термін, який у цьому контексті можна розуміти також як стратегії розвитку та засоби їх реалізації.

2 Йдеться, зокрема, про тлумачення зарубіжними дослідниками термінів *record* (запис) і *document* (документ). *Record* позначає «офіційний» (затверджений) документ – класичний офіційний документ, до якого сформульовано суворі вимоги, який визнається «життєво важливим» для діяльності організації з точки зору майбутнього аудиту, розслідувань, запитів від інших організацій, у тому числі і державних органів, і який необхідно зберігати належним чином відповідно до норм вітчизняного діловодства або документального забезпечення управління, що забезпечують документування та організацію роботи з офіційними документами. Термін *document* (документ) позначає «неофіційний»

структуру інформаційного менеджменту, сутнісно стосуються всіх інформаційних активів (контенту) підприємства: бібліотечних фондів, архівних документів, інформаційних продуктів діяльності різних відділів (звіти, результати маркетингових досліджень, рекламна продукція, мультимедіа продукція), веб-контенту, одержаних та створених організацією службових документів, а також зафіксованих на матеріальних носіях чи одержаних із зовнішніх джерел як результат застосування технологій управління знаннями ідей, досвіду, навичок співробітників організації. Контент підприємства – це інтегрований інформаційний фонд, який містить документи, релевантні для значної кількості різних управлінських завдань.

Останніми роками розроблено кілька моделей управління знаннями, кожна з яких використовується відповідно до особливостей конкретної організації. Г. Газірі й Е. Евад визначають одну з базових моделей, яка має такі етапи життєвого циклу знань в організації (Awad, Ghaziri, 2004):

1. «Захоплення» знань (пошук знань у внутрішньому і зовнішньому середовищі, а також їх фіксація у межах організації).

2. Організація знань (дані та інформація організовані таким чином, щоб індивідууми могли використовувати їх для створення корисних знань. На цьому етапі застосовують класифікацію, каталогізацію, фільтрацію та інші інструменти для ефективної організації знань).

3. «Фільтрація» знань (передбачає переробку знань із використанням аналізу, необхідного для перетворення неявних знань у явні).

4. Передавання знань у межах організації.

Аналіз моделі свідчить, що за змістом окреслених у ній процесів, діяльність інформаційного фахівця постає як органічне поєднання процесів управління інформаційною діяльністю, методології і технології добування, аналізу, представлення, обробки й використання знань, тобто інженерії знань.

Наведені визначення поняття «управління знаннями», а також його зв'язки з іншими складовими інформаційного менеджменту, дають змогу узагальнено окреслити діяльність фахівця інформаційного профілю таким чином:

Управління формалізованими знаннями:

– систематизація, організація доступу та поширення знань, зафіксованих на матеріальних носіях (бібліотечний фонд, архів, структурні підрозділи організації);

– розроблення та реалізація системи документаційного забезпечення організації, впорядкування документних потоків в організації;

– інформаційний аналіз предметної галузі та конкурентного середовища діяльності організації: інформаційна діагностика, інформаційний моніторинг, аналітично-оглядова діяльність, конкурентний аналіз, комунікативний аудит.

Управління формалізацією неявних і потенційно явних знань як система соціокомунікативних заходів:

– особисті контакти та регулярна взаємодія для вербалізації емпіричних знань співробітників (навичок, ідей і досвіду);

документ – деякий інформаційний матеріал, робота з яким не регламентується і до якого не висуваються особливі вимоги. Відповідником *Records Management* ДСТУ 4423-1:2005 визначає «керування документаційними процесами» (ДСТУ 4423-1:2005 «Інформація та документація. Керування інформаційними процесами», 2007, с. 3), тоді як *Document Management* не є унормованим і може позначати управління будь-яким іншим контентом, наявним в організації.

- застосування процедур виявлення експертів у предметній галузі, формалізація інтуїтивно-логічного аналізу експертних знань;
- використання соціальних мереж для поповнення «бази ідей», залучення та формалізація знань широкого кола людей (наприклад, крауд-технології);
- вироблення структурованих методик зі збирання та інкубації ідей, запропонованих спільнотою.

Методологічно ці види діяльності визначаються загальними для інформаційної діяльності теоріями інформаційного пошуку, класифікації та згортання інформації, аналітико-синтетичної переробки інформації, закономірностями розвитку документального потоку, концепцією інформаційного забезпечення, соціокомунікативною парадигмою сучасної інформаційної діяльності, технологіями і методами інформаційного аналізу, засобами консолідації інформації та управлінськими технологіями, а також предметними знаннями у галузі документознавства, бібліотекознавства та архівознавства.

Цікавим є розуміння концепції управління знаннями у бібліотекознавчому науковому дискурсі.

Варто зауважити, що «управління знаннями» у бібліотечній справі сьогодні формує методологічну базу для побудови концепції діяльності сучасної бібліотеки, акцентуючи на тому, що управління знаннями – це ідея, закладена у призначення бібліотек із моменту їх створення (Дрешер, 2015). Зазначимо, що на сприйняття сучасних інноваційних ідей суттєво впливає сутність бібліотеки як особливого соціального інституту, а бібліотечна спільнота, звертаючись до сучасних концепцій, не підлаштовується до них, натомість пристосовує до власних потреб, переводить теоретичні конструкції у практичну сферу з метою забезпечення ефективності діяльності в інтересах своїх читачів. Вихід концепцій інформаційного менеджменту та управління знаннями у своєму онтогенезі зі сфери бізнесу і поширення їх на поле бібліотечної справи виявляє, насамперед, їх людиноцентровану аксіологію (на протигагу розумінню управління знаннями у сфері бізнесу як засобу одержання конкурентної переваги), і, зберігаючи базові технології та моделі, бібліотека реалізує їх у своїй соціально-комунікативній функції.

Експлікуючи наявні моделі управління знаннями на бібліотечні технології та функції, дослідники (Шибаета, 2009) представляють бібліотеку як активного суб'єкта взаємодії в управлінні знаннями на всіх фазах трансформації знань у стосунках «бібліотека – читач» і «читач – бібліотека».

Обговорюючи концепцію управління знаннями у бібліотечній діяльності, науковці (Крымская, 2004) звертали увагу на можливі обмеження застосування цієї концепції до бібліотечної справи, аргументуючи, що в управлінні знаннями основна увага зосереджена на добуванні прихованих знань, а бібліотечна діяльність орієнтована на зберігання і поширення наявних знань, представлених у документах. Утім останнім часом на тлі розширення номенклатури бібліотечних послуг з'являються публікації, в яких обґрунтовується потенціал бібліотек у виявленні прихованих знань, зокрема шляхом «формування реального (офлайн-нового) бібліотечного інформаційного простору соціально-психологічного характеру (організація семінарів для представників органів державної влади, громадських обговорень, міждисциплінарних конференцій, ділових ігор, брейн-рингів, мозкових штурмів тощо), в якому можлива безпосередня комунікація між різними експертами, представниками органів державної влади і громадських організацій, фахівцями з різних галузей знань, бібліотечними працівниками» (Гранчак, 2018, с. 8).

Стосовно управління знаннями в архівній діяльності зазначимо, що нам не вдалося виявити публікації, у яких діяльність архівів розглянуто у термінах концепції управління знаннями. Однак, як і щодо бібліотек, управління знаннями – це ідея, закладена у призначення архівів, діяльність яких не обмежується тільки функцією зберігання та поширення ретроспективної інформації. Багаторівневий суб'єкт – суб'єктні «знаннєві» відносини як між персоналом всередині архіву, так і з користувачами архівних послуг, додання бар'єрів непоінформованості якими вкладається у відомі моделі управління знаннями і може бути предметом майбутніх досліджень архівознавців у межах концепції управління знаннями.

Погоджуючись із думкою Л. Прусака (2016) про те, що сучасний стан управління знаннями – це багато в чому плюралістичний комплекс понять, запозичених з інших наук і культур, який прагматично застосовується у міру потреби, припускаємо методологічну евристичність його використання в предметному полі досліджень та концептуалізації сучасної інформаційної освіти в Україні.

ВИСНОВКИ

Управління знаннями є структурним компонентом інформаційного менеджменту і разом зі складовими (управління контентом, управління записами та управління документами) відповідає семантичному полю діяльності інформаційного фахівця.

Професійні завдання фахівця в галузі інформаційної діяльності охоплюють широке коло питань, пов'язаних з інтегральним підходом до створення, накопичення і управління знаннями, як зафіксованими у документах, так і тими, що потребують пошуку, виявлення і формалізації.

Управління знаннями є складовою «мови» простору інформаційної освіти, зокрема і на рівні пропонованих спеціалізацій – документознавець, бібліотекознавець, архівознавець, інформаційний аналітик та ін.

«Управління знаннями» як категорія у теперішньому розумінні може слугувати методологічним орієнтиром для інтеграції бібліотечної, архівної, документально-управлінської освіти та освіти в галузі інформаційної аналітики у межах спільної спеціальності.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Бочуля Т. В. Організація інформаційної складової процесу управління в економічному просторі. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2013. № 2. С. 32–43.
- Бутенко Н. Ю. Управління знаннями в корпораціях. *Бізнес-Інформ*. 2015. № 11. С. 414–419.
- Вовк Ю., Досин Д. Знання підприємства як об'єкт управління. *Молодь і ринок*. 2013. № 12. С. 78–83.
- Галюк І. Б. Розвиток організаційного знання як одна з передумов економічної безпеки підприємства. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2012. Т. 2. № 13 URL: <http://fkd.org.ua/article/viewFile/25135/22593> (дата звернення: 10.10.2018)
- Гиляревский Р. С. Информационный менеджмент: управление информацией, знанием, технологией : учеб. пособие. Санкт-Петербург : Профессия, 2009. 304 с.
- Глибовець М. М., Сидоренко М. О. Управління знаннями. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Серія Комп'ютерні технології*. 2012. Т. 191, вип. 179. С. 70–71.
- Гордукалова Г. Ф. Управление знаниями: информационная диагностика нового направления и методические проблемы подготовки кадров. *Вестник Челябинской государственной академии культуры и искусств*. 2006. № 1 (9). С. 86–97.

- Гранчак Т. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського як науково-інформаційний центр організації управління знаннями. *Бібліотечний вісник*. 2018. № 2. С. 3–10.
- Дрешер Ю. Н. Управление знаниями фактор повышения эффективности непрерывного библиотечно-информационного образования: опыт РМБИЦ, 2015. URL: <http://cyberleninka.ru/article/> (дата обращения: 15.11.2018).
- ДСТУ 4423–1:2005 Інформація та документація. Керування документаційними процесами. Ч. 1 : Основні положення (ISO 15489-1:2001, MOD) [чинний з 01.04.2007]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. 28 с.
- Коба Н. В. Підходи до формування стратегії управління знаннями на підприємстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2010. № 12. С. 37–39.
- Колпаков В. М. Навчальна програма дисципліни «Управління знаннями персоналу» (для магістрів). Київ : Персонал, 2014. 40 с.
- Крымская А. С. Основы управления знаниями. *Библиотечное дело*. 2004. № 11. URL: <http://www.bibliograf.ru/issues/2004/11/36/3/222/> (дата обращения: 15.11.2018).
- Лобузін К. Технології організації знанневих ресурсів у бібліотечно-інформаційній діяльності : монографія / відп. ред. О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ: НБУВ, 2012. 252 с.
- Мильнер Б. 3 Концепция управления знаниями в современных организациях. *Российский журнал менеджмента*. 2003. № 1. С. 57–76. URL: www.redcross-irkutsk.org/upload/catalog/files/products/860.pdf (дата обращения: 15.11.2018).
- Пікалов В. Л. Особистісні знання працівників як потенціал розвитку організаційних знань суб'єктів господарської діяльності. *Європейський вектор економічного розвитку. Економічні науки*. 2015. № 1. С. 126–135. URL: <http://eurodev.duan.edu.ua/images/stories/> (дата звернення: 15.05.2018).
- Прусак Л. Building a Knowledge Capability. 2016. URL: ovlavrov.ru/my-texts/km/larry-capability.pdf (дата обращения: 15.02.2018).
- Расков В. Е. Управление знаниями как самостоятельная область исследований: основные дискуссионные вопросы. *Вестник Санкт-Петербургского университета. Менеджмент*. 2007. Вып. 3. С. 34–58. URL: <http://cyberleninka.ru/article/> (дата обращения: 15.02.2018).
- Робоча програма навчальної дисципліни «Управління знаннями на підприємстві» для студентів спеціальності 8.03050401 «Економіка підприємства» денної форми навчання / уклад. Д. В. Шиян, В. І. Ковальова. Харків : Вид-во ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. 48 с.
- Сербін О. Система управління знаннями як складова науко творення. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*. 2011. Вип. 32. С. 349–356.
- Скрипниченко Р. О. Сучасний стан системи управління знаннями на підприємствах. *Управління розвитком*. 2014. № 11. С. 18–20.
- Стрішенець Н. Від управління фондом до управління знаннями. *Бібліотечний вісник*. 2009. № 2. С. 19–25.
- Технологии управления знаниями (б. г.). URL: <https://sites.google.com/site/upravlenieznaniami/tehnologii-upravlenia-znaniami> (дата обращения: 15.02.2018).
- Черняк Л. Управление знаниями и информационные технологии. *Открытые системы. СУБД*. 2000. № 10. URL: <https://www.osp.ru/os/2000/10/178275> (дата обращения: 15.02.2018).
- Шестакова Т. М. Терминологические аспекты категории «управление знаниями». *Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Економічні науки*. 2013. Вип. 25. С. 75–80.
- Шибалева Е. А. Управление знаниями как новая функция библиотек. *Библиотековедение*. 2009. № 5. С. 34–39.
- Awad E. M., Ghaziri H. M. *Knowledge management*. [Great Britain]: Pearson/Prentice Hall, 2004.
- Corrao R. Information management. Digital asset vs content vs knowledge management. 2014. URL: <https://libsource.com/digital-asset-management-vs-content-management-vs-knowledge-management/> (accessed: 15.11.2018).

Mar A. 10 Knowledge Management Definitions: Take Your. Simplicable. 2013. 27 March. URL: <https://management.simplicable.com/management/new/10-knowledge-management-definitions> (accessed: 15.11.2018).

REFERENCES

- Bochulia, T.V. (2013). Orhanizatsiia informatsiinoi skladovoi protsesu upravlinnia v ekonomichnomu prostori [Organization of the Information Component of the Management Process in the Economic Space]. *Yevropeyskyi vektor ekonomichnoho rozvytku*, 2, 32-43.
- Butenko, N.Yu. (2015). Upravlinnia znanniamy v korporatsiiakh [Knowledge Management in Corporations]. *Biznes-Inform*, 11, 414-419.
- Vovk, Yu., & Dosyn, D. (2013). Znannia pidpriemstva yak ob'ekt upravlinnia [Knowledge of the Company]. *Molod i rynok*, 12, 78-83.
- Haliuk, I.B. (2012). Rozvytok orhanizatsiinoho znannia yak odna z peredumov ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva [The Development of Organizational Knowledge is One of the Most Important Reasons for Economic Security]. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky*, Vol. 2, No 13. Retrieved from <http://fkd.org.ua/article/viewFile/25135/22593> [in Ukrainian].
- Gilyarevskiy, R.S. (2009). *Informatsionnyi menedzhment: upravlenie informatsiy, znaniam, tekhnologiy* [Information Management: Information, Knowledge, Technology Management]. St. Petersburg: Professiya [in Russian].
- Hlybovets, M.M., & Sydorenko, M.O. (2012). Upravlinnia znanniamy [Knowledge Management]. *Naukovi pratsi Chornomorskoho derzhavnogo universytetu imeni Petra Mohyly. Seriya Kompiuterni tekhnologii*, Vol. 191, Issue 179, 70-71 [in Ukrainian].
- Gordukalova, G.F. (2006). Upravlenie znaniyami: informatsionnaya diagnostika novogo napravleniya i metodicheskie problemy podgotovki kadrov [Knowledge Management: Information Diagnostics of a new Direction and Methodical Problems of Personnel Training]. *Vestnik Chelyabinskoy gosudarstvennoy akademii kultury i iskusstv*, 1 (9), 86-97 [in Russian].
- Hranchak, T. (2018). Natsionalna biblioteka Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho yak naukovo-informatsiinyi tsentr orhanizatsii upravlinnia znanniamy [Vernadsky National Library of Ukraine as the Scientific and Information Center of the Organization of Knowledge Management]. *Bibliotechnyi visnyk*, 2, 3-10 [in Ukrainian].
- Dresher, Yu.N. (2015). *Upravlenie znaniyami faktor povysheniya effektivnosti nepreryvno bibliotечно-informatsionnogo obrazovaniya: opyt RMBITs* [Knowledge Management: Increasing the Efficiency of Continuous Library and Information Education: Experience of MIBC]. Retrieved from <http://cyberleninka.ru/article/> [in Russian].
- Informatsiia ta dokumentatsiia. Keruvannia dokumentatsiinyimi protsesamy* [Information and Documentation. Records Management]. (2007). Pt. 1. Osnovni polozhennia (ISO 15489-1:2001, MOD). DSTU 4423-1:2005, 2007, 1 April. Kyiv: Derzhspozhyvstandart Ukrainy [in Ukrainian].
- Koba, N.V. (2010). Pidkhody do formuvannia stratehii upravlinnia znanniamy na pidpriemstvi [Approaches to the Formation of Knowledge Management Strategy at the Enterprise]. *Investysii: praktyka ta dosvid*, 12, 37-39 [in Ukrainian].
- Kolpakov, V.M. (2014). *Navchalna prohrama dystsypliny "Upravlinnia znanniamy personalu" (dlia mahistriv)* [The Curriculum of the Discipline "Management of Knowledge of the Personnel" (for masters)]. Kyiv: Personal [in Ukrainian].
- Kryimskaya, A.S. (2004). Osnovyi upravleniya znaniyami [Knowledge Management Basics]. *Bibliotechnoe delo*, 11. Retrieved from <http://www.bibliograf.ru/issues/2004/11/36/3/222/> [in Russian].

- Lobuzina, K. (2012). *Tekhnologii orhanizatsii znannievnykh resursiv u bibliotekno-informatsiinii diialnosti*. [Monohrafiia] [Technologies of Organization of Knowledge Resources in Library and Information Activity]. [Monograph]. Kyiv: National Library of Ukraine Vernadsky [in Ukrainian].
- Milner, B.Z. (2003). Kontseptsiya upravleniya znaniyami v sovremennyih organizatsiyah [The Concept of Knowledge Management in Modern Organizations]. *Rossiyskiy zhurnal menedzhmenta*, 1, 57-76. Retrieved from www.redcross-irkutsk.org/upload/catalog/files/products/860.pdf [in Russian].
- Pikalov, V.L. (2015). Osobystisni znannia pratsivnykiv yak potentsial rozvytku orhanizatsiinykh znan subiektiv hospodarskoi diialnosti [Personality Knowledge of Employees as a Potential for Development of Organizational Knowledge of Business Entities]. *Yevropeyskiy vektor ekonomichnoho rozvytku. Ekonomichni nauky*, 1, 126-135. Retrieved from <http://eurodev.duan.edu.ua/images/stories/> [in Ukrainian].
- Prusak, L. (2016). *Building a Knowledge Capability*. Retrieved from ovlavrov.ru/my-texts/km/larry-capability.pdf [in Russian].
- Raskov, V.E. (2007). Upravlenie znaniyami kak samostoyatel'naya oblast issledovaniy: osnovnyie diskussionnyie voprosy [Knowledge Management as an Independent Area of Research: Main Discussion Questions]. *Vestnik of Saint Petersburg University. Management*, Issue 3, 34-58. Retrieved from <http://cyberleninka.ru/article> [in Russian].
- Shyian, D.V., & Kovalova, V.I. (2014). *Robocha prohrama navchalnoi dystsypliny "Upravlinnia znanniamy na pidpriemstvi" dlia studentiv spetsialnosti 8.03050401 "Ekonomika pidpriemstva" dennoi formy navchannia [Work Program of the Discipline "Knowledge Management in the Enterprise" for Students of the Specialty 8.03050401»Enterprise Economics" is a Day-time Form of Training*. Kharkiv: Vydavnytstvo KhNEU im. S. Kuznetsia [in Ukrainian].
- Serbin, O. (2011). Systema upravlinnia znanniamy yak skladova nauko tvorennia [Knowledge Management System as a Component of Science Education]. In *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho* [Academic Papers of Vernadskyi National Library of Ukraine] (Issue 32, pp. 349-356). Kyiv: Natsionalna biblioteka Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [in Ukrainian].
- Skrypnychenko, R.O. (2014). Suchasnyi stan systemy upravlinnia znanniamy na pidpriemstvakh [Modern State of Knowledge Management System at Enterprises]. *Upravlinnia rozvytkom*, 11, 18-20 [in Ukrainian].
- Strishenets, N. (2009). Vid upravlinnia fondom do upravlinnia znanniamy [From Fund Management to Knowledge Management]. *Biblioteknyi visnyk*, 2, 19-25 [in Ukrainian].
- Tekhnologii upravleniya znaniyami* [Knowledge Management Technologies] (n. d.). Retrieved from <https://sites.google.com/site/upravlenieznaniami/tehnologii-upravlenia-znaniami> [in Russian].
- Chernyak, L. (2000). Upravlenie znaniyami i informatsionnyie tehnologii [Knowledge Management and Information Technology]. *Otkrytyie sistemy. SUBD*, 10. Retrieved from <https://www.osp.ru/os/2000/10/178275> [in Russian].
- Shestakova, T.M. Terminologicheskie aspekty kategorii "upravlenie znaniyami" [Terminological Aspects of the Category "Knowledge Management"]. *Visnyk Pryazovskoho derzhavnogo tekhnichnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky*, 25, 75-80 [in Russian].
- Shibaeva, E.A. (2009). Upravlenie znaniyami kak novaya funktsiya bibliotek [Knowledge Management as a New Library Feature]. *Bibliotekovedenie*, 5, 34-39 [in Russian].
- Awad, E.M., & Ghaziri, H.M. (2004). *Knowledge management*. [Great Britain]: Pearson/Prentice Hall [in English].
- Corrao, R. (2014). Information Management. Digital asset vs Content vs Knowledge Management. *LAC Group*. Retrieved from <https://libsource.com/digital-asset-management-vs-content-management-vs-knowledge-management/> [in English].
- Mar, A. (2013). 10 Knowledge Management Definitions: Take Your. *Simplicable*. Retrieved from <https://management.simplicable.com/management/new/10-knowledge-management-definitions> [in English].

УДК 001.101:378.016

Oksana Matvienko,

*Professor of the Department of Documentation and information-analytical activity at Kyiv National University of Culture and Arts,
Dr. Hab. in Pedagogical Sciences, Ph.D. in Technical Sciences, Professor (Kyiv, Ukraine)
e-mail: oxmix2017@gmail.com
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5772-848X>*

Michael Tsyvin,

*Professor of the Department of Architectural Design at Institute of Advertising
Ph.D in Technical Sciences, Associate Professor (Kyiv, Ukraine)
e-mail: tsyvin2012@gmail.com
ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-0312-5805>*

**“KNOWLEDGE MANAGEMENT” AS A METHODOLOGICAL GUIDE
FOR SEARCHING THE CONCEPT OF SPECIALITY
“INFORMATION, LIBRARY AND ARCHIVAL STUDIES”**

The goal of the work. The research carried out is connected with the search of a concept that would allow to describe the system unity of all the branch-subject components of the specialty “Information, Library and Archival Studies”.

The methods used to substantiate the content of the concept of “knowledge management” as enabling aggregation, the search for common in specialties, which in the newly created specialty do not yet have a “metateoria” of vocational training.

The scientific novelty of the research carried out is to identify the possibility of applying the notion of “knowledge management” as a methodological benchmark for constructing the concept of the specialty “Information, Library and Archival Studies”.

Conclusions. Knowledge management is a structural component of information management and, together with elements such as content management, record management and document management, correspond to the semantic field of activity of a specialist in the field of information activity.

Professional tasks of the information specialist cover a wide range of issues related to the integral approach to the creation, accumulation and management of knowledge – both recorded in the form of documents, and those who need to find, identify and formalize.

Key words: Knowledge Management. Information, Library and Archival Studies.